

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 19.5.2026
COM(2026) 310 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Akční plán pro hnojiva: Partnerství pro zajištění dostupnosti, cenové dostupnosti a
strategické autonomie hnojiv z domácích zdrojů v EU**

1. ÚVOD: PROČ EVROPSKÁ UNIE POTŘEBUJE AKČNÍ PLÁN PRO HNOJIVA?

Hnojiva mají zásadní význam pro produktivitu v zemědělství, životaschopnost zemědělských podniků a potravinové zabezpečení. Poskytují klíčové rostlinné živiny – dusík (N), fosfor (P) a draslík (K) – důležité pro růst plodin, zdraví rostlin, výnosy a kvalitu produktů. Na hnojivech je do značné míry závislá celosvětová produkce potravin.

Už podruhé během necelých pěti let dochází ve světě a v Evropě k prudkému nárůstu cen minerálních hnojiv. V roce 2022 Komise předložila „sdělení o zajištění dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv“¹ (dále jen „sdělení z roku 2022“), v němž stanovila okamžitá opatření k zajištění dostupnosti a cenové dostupnosti. Přetrvávající vysoké ceny a strukturální potíže vedly Komisi k tomu, že ve sdělení o Akčním plánu RESourceEU² oznámila Akční plán pro hnojiva s cílem zajistit dostupnost a cenovou dostupnost hnojiv z domácích zdrojů a navrhla opatření umožňující přechod na recyklované živiny a další alternativy. Krize na Blízkém východě dále odhalila strukturální zranitelnost EU v oblasti dodávek hnojiv.

V současné době závisí dodávky hnojiv do EU z velké části na dovozu anorganických hnojiv a jejich surovin (zemní plyn, amoniak, fosfátové horniny)³. Zároveň je domácí výroba silně ovlivněna cenami energie, zejména u dusíkatých hnojiv, kde zemní plyn slouží jako surovina i jako hlavní zdroj energie. Kromě toho velké množství emisí skleníkových plynů při výrobě a vysoká závislost na dovozu fosilních paliv znamenají, že výroba hnojiv musí být dekarbonizována, aniž by byly ohroženy potravinové zabezpečení a finanční kapacita zemědělců.

Úspěšná strategie hnojení v EU vyžaduje, aby průmysl a zemědělci spolupracovali ruku v ruce v rámci partnerství a transparentního hodnotového řetězce: cílem je zajistit konkurenceschopnost jak pro zemědělce, tak pro odvětví výroby hnojiv, a strategickou autonomii EU, a zároveň přispět k dosažení klimatických a environmentálních cílů EU. Nedávné sdělení AccelerateEU⁴ určuje opatření EU a členských států k řešení dopadu cen energie na hnojiva a zemědělství, přičemž se zaměřuje na okamžité účinky ve střednědobém horizontu. Tento akční plán poskytne širší soubor opatření, která mají být prováděna ve spolupráci s výrobcí hnojiv a zemědělci, aby bylo dosaženo více vzájemně se podporujících cílů týkajících se dostupnosti a cenové dostupnosti, strategické autonomie a odolnosti a transparentnosti a dialogu.

¹ Sdělení Komise – Zajištění dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv, COM(2022) 590 final/2 ze dne 9. listopadu 2022, [EUR-Lex – 52022DC0590\(01\) – CS – EUR-Lex](#).

² Akční plán RESourceEU – Urychlení naší strategie pro kritické suroviny s cílem přizpůsobit se nové realitě, COM/2025/945 final ze dne 3. prosince 2025, [EUR-Lex – 52025DC0945 – CS – EUR-Lex](#).

³ 25–30 % spotřeby dusíkatých hnojiv v EU, přibližně 35–45 % spotřeby potaše v EU a přibližně 70 % spotřeby fosforečných hnojiv v EU pochází z dovozu; zdroj: sdělení Komise – Zajištění dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv.

⁴ https://energy.ec.europa.eu/publications/accelerateeu-energy-union-affordable-and-secure-energy-through-accelerated-action_cs.

2. KONTEXT A VÝZVY

2.1. Rostoucí náklady ovlivňující konkurenceschopnost zemědělství v EU

Náklady na hnojiva přímo ovlivňují produkci potravin, protože hnojení je pro zemědělce jedním z nejvyšších nákladů⁵. Váha hnojiv v účetnictví zemědělských podniků je obzvláště vysoká u zemědělců pěstujících plodiny na orné půdě⁶. V posledním čtvrtletí roku 2025 byly náklady na hnojiva pro zemědělce v EU stále o 62 % vyšší než v roce 2020 (před předchozím cenovým vrcholem). V prvních měsících roku 2026 došlo v EU k výraznému nárůstu cen hnojiv z domácích zdrojů, zejména dusíkatých hnojiv, a to v důsledku globální poptávky, obchodu a geopolitických faktorů. V dubnu 2026 se celkové ceny dusíkatých hnojiv v EU dále zvýšily o 40 % nad úroveň z prosince 2025.

Zvyšující se náklady na hnojiva mohou zemědělce donutit omezit jejich používání, přičemž je zřejmé riziko snížení kvality a výnosů. Mohlo by také dojít ke snížení plochy, kterou obdělávají, což by ovlivnilo produkci v EU. Kromě toho mohou vést zemědělce k upřednostňování krátkodobé produkce tím, že upřednostní vstupy dusíku před vstupy fosforu a draslíku, což může mít dlouhodobé důsledky pro úrodnost půdy.

2.2. Výzvy, kterým čelí průmysl

Ve struktuře nákladů odvětví výroby hnojiv v EU dominuje energie, přičemž zemní plyn tvoří 70–80 % poměru nákladů na výrobu dusíkatých hnojiv. EU je závislá na dovozu zemního plynu, místní výroba dusíkatých hnojiv nezajišťuje soběstačnost. S příchodem energetické krize se snížila i míra soběstačnosti. Je to důsledek toho, že amoniak vyráběný v Evropě je na horním konci globální křivky výrobních nákladů. Fosfátová a potašová hnojiva jsou většinou závislá na vytěžených surovinách.

Vzhledem k přetrvávajícím vysokým cenám vstupů hrozí v EU deindustrializace, avšak domácí výrobní kapacita má pro EU strategický význam: V posledních letech se pokles výroby amoniaku v EU zrychlil, o čemž svědčí množství trvale uzavřených zařízení, které od roku 2023 představuje 9 % kapacity v EU. Několik zařízení na výrobu hnojiv v Evropě je v útlumu nebo bylo uzavřeno. Problémy zhoršuje skutečnost, že průmysl je hlavním přispěvatelem k emisím skleníkových plynů⁷ a přechod na nízkouhlíkovou výrobu vyžaduje rozsáhlé investice, které mají podniky v EU potíže zajistit, když jejich ziskovost oslabují vysoké vstupní náklady, globální nestabilita a absence rovných podmínek.

Cílem strategie EU pro dekarbonizaci a lepší oběh živin v zemědělských systémech je snížit emise, ale tento posun musí překonat velké překážky. Zelený amoniak, který se vyrábí pomocí elektrolýzy poháněného vodíku z obnovitelných zdrojů energie, stále vyžaduje velké investice. Zelený amoniak se potýká s vyššími výrobními náklady než alternativy založené na

⁵ V letech 2024 a 2025 budou představovat něco málo přes 7 % vstupních nákladů v zemědělském sektoru EU, a to po dosažení rekordní hodnoty téměř 9 % v roce 2022; Údaje Eurostatu o souhrnném ekonomickém účtu pro zemědělství.

⁶ Podle datové sítě pro udržitelnost zemědělských podniků (FSDN) budou v roce 2023 náklady na hnojiva tvořit 24 % mezispotřeby a 16 % celkových vstupů pro zemědělce pěstující plodiny na orné půdě.

⁷ Fixace dusíku je zodpovědná za přibližně 1,5 % emisí CO₂ v EU (přibližně 50–60 Mt CO₂/rok).

fosilních palivech, včetně modrého čpavku – se zachycováním a ukládáním uhlíku – a biologická dusíkatá hnojiva. Na druhou stranu se biologická hnojiva potýkají s regulačními překážkami a překážkami vstupu na trh, včetně zdoluhavých schvalovacích procesů, regulačních překážek spojených se vstupy z odpadů a nerovnoměrného využívání v jednotlivých členských státech.

2.3. Volatilita trhu s hnojivy

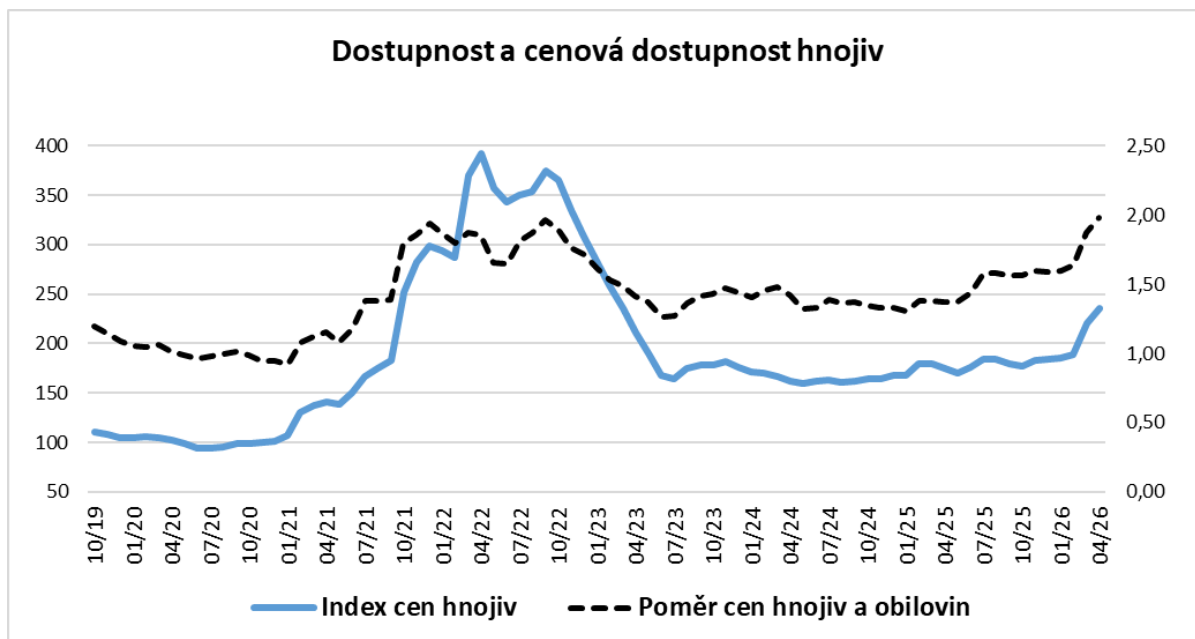
- ***Světové trhy s hnojivy zaznamenaly značnou volatilitu***

Protiprávní útočná válka Ruska proti Ukrajině vedla k přerušení dodávek hnojiv, což přispělo k tlaku na růst cen. Dne 20. června 2025 přijala Komise vhodná celní opatření s cílem řešit hospodářskou závislost Unie na dovozu všech dusíkatých hnojiv z Ruské federace a Běloruska. Toto opatření bylo nezbytné ke snížení strategické závislosti EU na Rusku.

Nedávné rozšíření konečných antidumpingových cel na dovoz dusičnanu amonného z Ruské federace, USA a Trinidadu a Tobaga navíc dále omezuje dodávky, ačkoli bylo nezbytné chránit odvětví výroby hnojiv v EU před pokračující nekalou konkurencí. V prosinci 2025, v období před zavedením mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)⁸, přispěla tržní očekávání ohledně budoucích dovozních podmínek spolu s dalšími faktory k pohybu cen dusíkatých hnojiv směrem nahoru.

Vojenská eskalace na Blízkém východě od 28. února 2026 ovlivnila region, který hraje důležitou roli v celosvětovém zásobování, neboť se podílí 20–30 % na celosvětovém vývozu, zejména pokud jde o amoniak a močovinu, a prostřednictvím dodávek síry používané pro výrobu fosfátových hnojiv. V dubnu 2026 průměrné ceny dusíkatých hnojiv prudce vzrostly, přibližně o 40 procentních bodů, ve srovnání s únorem 2026 (a jsou přibližně 70 % nad průměrem roku 2024). Ovlivněny jsou také ceny fosforečných hnojiv.

⁸ [Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích – daně a celní unie](#); provádění mechanismu CBAM v jeho definitivním období začalo v roce 2026. Tento mechanismus bude přezkoumán ve zprávě v roce 2027.

Graf 1: Vývoj cen hnojiv a jejich poměr k cenám obilovin. Výšší poměr cen hnojiv a obilovin ukazuje na nižší dostupnost hnojiv.

Celosvětově jsou nejvíce postiženy země s nízkými a středními příjmy, které jsou při získávání hnojiv závislé na globálním trhu, zejména země v Asii, Africe a Latinské Americe, které tradičně nakupují dusíkatá hnojiva ze Středního východu. Organizace pro výživu a zemědělství (FAO) očekává, že pokud bude přetrvávat narušení provozu v Hormuzském průlivu, rizika se výrazně zvýší, což ovlivní rozhodnutí o výsadbě pro rok 2026 a následující období⁹. Některé země (Čína, Indie, Mexiko, Rusko, Spojené státy) začaly přijímat opatření k řešení současné situace: čerpání strategických rezerv, zavedení vývozních omezení, stanovení cenových stropů pro zemědělce nebo odstranění dovozních překážek. **Celosvětová tržní rovnováha a potravinové zabezpečení jsou ohroženy.**

- **Potřeba transparentního, dobře fungujícího a rozvinutějšího dodavatelského řetězce EU**

Trh s hnojivy v EU se ve srovnání s jinými trhy vyznačuje asymetrií, roztržitostí, netransparentností a relativně koncentrovanou výrobou. Nerovnováha vyjednávací síly a přístupu k informacím v tomto řetězci přetrvává i v případech, kdy zemědělci nakupují vstupy společně v rámci organizací producentů. Zejména chybí veřejně dostupné údaje o cenách v reálném čase a obecné informace o stavu nabídky a poptávky na trhu.

V EU neexistuje jednotný trh s hnojivy. Podle nařízení o hnojivých výrobcích (FPR¹⁰) se hnojiva v EU volně pohybují jako výrobky s označením CE. Toto nařízení se však vychází z modelu dobrovolné harmonizace, v jehož rámci vedle jednotného trhu nadále existují i vnitrostátní trhy s hnojivy. Tento přístup, který existuje od roku 2003 a byl obnoven v roce 2019, je producenty vnímán pozitivně, protože umožňuje vnitrostátním právním předpisům

⁹ <https://www.fao.org/newsroom/detail/fao-chief-economist-warns-of-severe-global-food-security-risks-from-disruption-to-strait-of-hormuz-trade-corridor/en>.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1009.

provádět vnitrostátní pravidla o konci odpadu a vnitrostátní opatření pro využívání vedlejších produktů živočišného původu a přináší zemědělcům více hnojivých výrobků. Omezuje však také možnost přeshraničního nákupu hnojivých výrobků na jednotném trhu. Jednotný trh je ještě více roztržštěný, pokud jde o nízkouhlíková minerální hnojiva a biologická hnojiva (organická), kde je další překážkou nižší míra standardizace výrobků spolu se složitým regulačním prostředím.

V roce 2022 Komise zřídila Středisko pro sledování trhu s hnojivy¹¹, které zvýšilo transparentnost trhu, zejména zveřejněním aktuálních a aktuálních údajů o cenách a obchodu s minerálními hnojivy v EU. Dosažený pokrok však není dostatečný k tomu, aby zemědělcům přinesl úplnou jasnost a předvídatelnost jejich nákupů.

3. CÍLE

Tento akční plán rozvíjí předchozí práci v naléhavějším kontextu geopolitické a obchodní politiky a politiky oběhového hospodářství. V rámci širších cílů EU, kterými jsou konkurenceschopnost, strategická autonomie, potravinové zabezpečení, udržitelnost a klimatická neutralita, se Akční plán pro hnojiva zabývá všemi fázemi hodnotového řetězce: od výroby v odvětví výroby hnojiv v EU až po konečné použití zemědělci v EU, vzhledem k tomu, že obě tyto oblasti podléhají dynamice mezinárodních trhů se vstupy. Reakce musí pokrýt celý hodnotový řetězec, od nabídky až po poptávku.

Cílem akčního plánu je vytvořit partnerství mezi výrobci hnojiv a zemědělci a mobilizovat všechny aktéry na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni k realizaci krátkodobých opatření zaměřených na podporu cenové dostupnosti a bezpečnosti dodávek. Je koncipován v rámci širšího střednědobého až dlouhodobého přístupu, jehož cílem je podpořit domácí produkci, prosazovat účinnější a udržitelnější využívání živin a podpořit přechod na nízkouhlíkové a oběhové hnojivo.

Akční plán pro hnojiva má **tři vzájemně se posilující cíle**:

1. krátkodobě zvýšit dostupnost a cenovou dostupnost hnojiv;
2. posílit otevřenou strategickou autonomii a odolnost EU posílením domácí produkce, diverzifikací dodávek, zajištěním udržitelného hospodaření s živinami a urychlením přechodu na dekarbonizaci a
3. posílit transparentnost a dialog v celém dodavatelském řetězci hnojiv.

4. KLÍČOVÉ OBLASTI ČINNOSTI

Akční plán naplňuje tyto cíle prostřednictvím dvou typů opatření: krátkodobých opatření, která řeší náhlá geopolitická narušení ovlivňující dostupnost a cenovou dostupnost hnojiv pro

¹¹ [Hnojiva – Zemědělství a rozvoj venkova – Evropská komise.](#)

evropské zemědělce, a dlouhodobých opatření, která vedou ke strukturální transformaci evropského hodnotového řetězce hnojiv a využívání živin.

Opatření zaměřená na zvýšení krátkodobé dostupnosti a cenové dostupnosti budou odrazovým můstkem pro dlouhodobější úsilí.

4.1. Zlepšení přístupu zemědělců k cenově dostupným hnojivům: krátkodobá opatření

V nadcházejících týdnech a měsících budou evropští zemědělci čelit obtížným rozhodnutím o příštím výsevu pro sklizeň v roce 2027 v obtížných ekonomických podmínkách. Proto je třeba přijmout okamžitá opatření. Ke snížení tlaku na výrobní náklady a ceny hnojiv a k zajištění dodávek pro zemědělce a odvětví výroby hnojiv z domácích zdrojů se navrhuje následující krátkodobá opatření:

Pro zajištění okamžité likvidity a udržení zemědělské produkce je nutné poskytnout cílenou výjimečnou podporu nejvíce postiženým evropským zemědělcům prostřednictvím stávajících krizových nástrojů společné zemědělské politiky (SZP). Komise brzy navrhne využití prostředků z rozpočtu EU k podstatnému navýšení zemědělské rezervy, aby tak zemědělcům poskytla rychlou pomoc.

K zajištění předvídatelnosti a stability a k usnadnění spolupráce v rámci celého hodnotového řetězce Komise zahájí partnerství EU pro hodnotový řetězec hnojiv mezi výrobci hnojiv, zemědělci, dalšími zúčastněnými stranami a členskými státy. Cílem takového partnerství by bylo: i) zajistit dostupnost a cenovou dostupnost hnojiv z domácích zdrojů pro zemědělce v EU; ii) zlepšit předvídatelnost pro výrobce i uživatele; a iii) podporovat dekarbonizaci odvětví výroby hnojiv v EU s ohledem na cíle EU v oblasti energetiky a klimatu. Po zahájení bude partnerství probíhat formou setkání zaměřených na **politický dialog**. Budou zavedena vhodná ochranná opatření, aby se zajistilo dodržování pravidel hospodářské soutěže EU během těchto setkání a pokud jde o jejich výsledky.

K řešení dopadů krize na Blízkém východě na nejvíce postižená odvětví přijala Komise dne 29. dubna 2026 **dočasný rámec státní podpory**¹², který doplňuje stávající pravidla státní podpory. Členské státy se budou moci spolehnout na tento dočasný rámec, aby podpořily podniky působící v primární produkci zemědělských produktů, které jsou přímo či nepřímo postiženy krizí na Blízkém východě, a zmírnily tak důsledky mimořádně prudkého zvýšení cen pohonných hmot a hnojiv.

Aby Komise poskytla další krátkodobou pomoc, předloží cílený balíček SZP, který členským státům umožní maximálně využít podporu dostupnou v rámci stávajících strategických plánů SZP. Komise:

- navrhne opatření v rámci stávajícího rozpočtu SZP, jímž se v případě potřeby zajistí likvidní podpora pro zemědělce, a navrhne flexibilnější poskytování záloh příjemcům,

¹² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_26_894.

aby zemědělci mohli i za těchto výjimečných okolností nadále plnit své finanční závazky vůči bankám a dodavatelům vstupů;

- doporučí členským státům, aby v rámci svých strategických plánů SZP vypracovaly a financovaly nový program ekologického zemědělství nebo přizpůsobily stávající program, případně zavedly agroenvironmentálně-klimatické opatření s cílem zvýšit účinnost hnojení, podpořit udržitelné využívání recyklovaných živin a posílit odolnost zemědělských podniků, a to včetně případného přeplánování a vypracování cílených opatření;
- doporučí členským státům, aby v rámci stávajících finančních prostředků vyčleněných na SZP navýšily financování investičních opatření, která podporují efektivnější a udržitelnější využívání hnojiv (například ekologické zemědělství, přesné zemědělství atd.)

Tyto návrhy by členským státům umožnily poskytnout rychlou mimořádnou pomoc do konce stávajícího období (2027) a zajistit, aby prostředky SZP účinně podporovaly zemědělce v současné krizi.

Komise rovněž sjednotí a rozšíří informační balíček pro členské státy o nástrojích, které mají zemědělci k dispozici, a o příslušných znalostních zdrojích prostřednictvím sítě SZP EU¹³ a prostřednictvím zvláštní publikace o výsledcích výzkumu a inovací v rámci programu Horizont Evropa týkajících se biologických hnojiv.

Členské státy mají možnost v rámci stávajících fondů, zejména fondů soudržnosti, podpořit udržitelnou výrobu bioplynu a biometanu v souladu se sdělením „AccelerateEU – energetická unie – Cenově dostupná a bezpečná energie prostřednictvím urychlených opatření“¹⁴ a zároveň urychlit provádění příslušných opatření, která již byla zahrnuta do jejich plánů pro oživení a odolnost. Podpora se může týkat projektů na farmách a projektů spolupráce, modernizace stávajících zařízení, řešení zbývajících překážek v povolování nových zařízení, nakládání s digestátem a přepravy udržitelných surovin mezi regiony. Bioplyn může snížit závislost na energii a živinách, přinést zemědělcům dodatečné příjmy, vytvořit místní hodnotu ve venkovských oblastech a zvýšit odolnost díky oběhovým řešením pro energii a recyklované živiny.

V souladu se sdělením AccelerateEU mají členské státy navíc možnost navrhnout cílená, včasná a dočasná opatření, včetně cenových intervencí, režimů podpory příjmů a daňových pobídek, zaměřených na podporu energeticky náročných odvětví, při zachování motivace k úsporám energie a snížení závislosti na dovozu fosilních paliv. To by mohlo pomoci stabilizovat náklady výrobců hnojiv na energii. Umožnilo by jim to pokračovat ve výrobě cenově dostupných hnojiv z domácích zdrojů, zvýšit konkurenceschopnost odvětví a dále využívat oběhové a biologické materiály jako alternativní suroviny. To je v souladu s

¹³ [Sít' SZP EU](#).

¹⁴ Sdělení Komise, AccelerateEU – energetická unie – Cenově dostupná a bezpečná energie prostřednictvím urychlených opatření, COM(2026) 370 final.

plánovanými opatřeními Komise zaměřenými na zmapování evropských kapacit a spolupráci s průmyslem s cílem překonat překážky bránící zavádění v krátkodobém horizontu.

K přípravě na níže popsaná strukturálnější opatření **Komise prozkoumá krátkodobá opatření k usnadnění využívání digestátů, včetně návrhu a zřízení regulačního pískoviště.**

Komise bude pravidelně sledovat vývoj na evropských a světových trzích s hnojivy a je připravena zvážit další opatření v oblasti obchodu, pokud budou právně a ekonomicky odůvodněná a podložená tržními podmínkami, aby se zlepšil přístup k hnojivům od širšího okruhu dodavatelů, a zároveň zvážit situaci domácích výrobců i nestabilních zemí závislých na dovozu hnojiv. To by mohlo zahrnovat rozšíření rozsahu hnojivých výrobků, na které by se vztahovalo dočasné pozastavení cel podle doložky nejvyšších výhod, které již Komise navrhla¹⁵.

Komise může požádat Radu o aktivaci aktu pro odolnost a mimořádné situace na vnitřním trhu¹⁶ (IMERA) v režimu ostražitosti nebo režimu mimořádné situace v závislosti na vývoji na trhu. To by vyžadovalo označit hnojiva a suroviny potřebné k jejich výrobě za krizově relevantní zboží, což by umožnilo například posílené monitorování, zadávání veřejných zakázek Komisí jménem členských států, cílené žádosti o informace, žádosti o stanovení priority, rychlejší schvalování a opatření k rozšíření výrobní kapacity, přičemž by byl zachován volný pohyb hnojiv na jednotném trhu.

V případě, že by se situace v oblasti dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv dále zhoršila, Komise by zvážila další opatření, která by mohla být dočasná.

Kromě toho Komise v rámci své okamžité reakce již přijala nebo oznámila řadu cílených kroků.

- Pokud jde o **opatření v oblasti obchodu**, přijala Komise dne 20. února 2026 návrh nařízení Rady¹⁷, kterým se na jeden rok pozastavují cla v rámci společného celního sazebníku na amoniak, močovinu a některá další dusíkatá a směsná hnojiva ze zemí jiných než Rusko a Bělorusko prostřednictvím bezcelních kvót. Jakmile bude opatření přijato, posílí zemědělsko-potravinářské odvětví EU a sníží náklady zemědělců a průmyslu hnojiv tím, že ušetří odhadem 60 milionů EUR na dovozních clech.
- Zatímco mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) je zaváděn postupně, Komise zavedla výjimku ze standardních pravidel pro výpočet výchozích hodnot: **jednotná přírážka ve výši 1% použitá na standardní hodnoty pro hnojiva v rámci mechanismu CBAM**, která je mnohem nižší než přírážky použité pro ostatní zboží v rámci mechanismu CBAM (10 %, 20 % a 30 % v roce 2026, 2027 a 2028). Komise přezkoumá výchozí hodnoty nejpozději do prosince 2027. Komise rovněž

¹⁵ [Rejstřík dokumentů Komise – COM\(2026\)99](#).

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2747 ze dne 9. října 2024, kterým se zavádí rámec opatření týkající se mimořádných situací na vnitřním trhu a odolnosti vnitřního trhu a kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2679/98 (akt pro odolnost a mimořádné situace na vnitřním trhu) (Text s významem pro EHP), [Nařízení – EU – 2024/2747 – CS – EUR-Lex](#), platné od 29. května 2026.

¹⁷ [Rejstřík dokumentů Komise – COM\(2026\)99](#).

zveřejnila prováděcí akt o úpravě podle přidělení bezplatných povolenek. Tento a další prováděcí akty a akty v přenesené pravomoci potřebné pro zahájení konečného období mechanismu CBAM byly zveřejněny na konci roku 2025. Tato pravidla poskytují dovozcům nezbytnou jasnost pro odhad jejich expozice v rámci mechanismu CBAM¹⁸. Komise rovněž podporuje dostupnost ověřovatelů, kteří usnadňují deklarování skutečných hodnot, což pravděpodobně povede k nižší povinnosti CBAM ve srovnání s používáním standardních hodnot.

- Dne 22. dubna 2026 předložila Komise sdělení o energetice „**AccelerateEU – energetická unie – Cenově dostupná a bezpečná energie prostřednictvím urychlených opatření**“, jehož cílem je okamžitě ochránit zranitelná odvětví před vysokými cenami energie a v dlouhodobém horizontu strukturálně snížit ceny energie a ulevit podnikům. Sdělení uznává specifickou situaci v oblasti hnojiv a poukazuje na význam oběhových řešení, recyklovaných živin a nevyužitého potenciálu bioplynu a biometanu.
- Komise podporuje **výzvy ke koordinaci na mezinárodní úrovni**, včetně fór G7 a G20, s cílem usnadnit přesměrování dodávek, mimo jiné prostřednictvím alternativních obchodních koridorů, zvýšit transparentnost trhu a zajistit řádné fungování dodavatelských řetězců, zachovat otevřený obchod a zabránit neodůvodněným omezením vývozu potravin a klíčových zemědělských vstupů, jako jsou hnojiva, a zároveň posílit celosvětové potravinové zabezpečení.

4.2. Posílení strategické autonomie a odolnosti ve střednědobém horizontu: posílení domácí výroby, snížení závislosti a urychlení přechodu na dekarbonizovaná, nízkouhlíková a oběhová hnojiva.

Dlouhodobá strukturální opatření vycházejí z přístupu, který se již odráží ve sdělení z roku 2022 a který zajišťuje, že zabezpečení dodávek, potravinové zabezpečení, strategická autonomie, konkurenceschopnost průmyslu a udržitelnost musí být sledovány společně.

OPATŘENÍ NA PODPORU DOSTUPNOSTI A CENOVÉ DOSTUPNOSTI

Snížení závislosti na vstupech z fosilních paliv, zvýšení odolnosti vůči vnějším šokům a rozvoj domácího průmyslu EU vyžaduje dostatečnou výrobní kapacitu, udržitelnější výrobu minerálních hnojiv a rozšíření alternativ založených na nízkouhlíkových, oběhových, recyklovaných a biologických zdrojích živin.

4.2.1 Průmysl, zásobování a připravenost

Prostřednictvím partnerství EU pro hodnotový řetězec hnojiv Komise zintenzivní dialog s cílem určit příležitosti k posílení a rozšíření výrobní kapacity, řešit omezení související s energií, zajistit přístup ke klíčovým vstupním surovinám a materiálům, odstranit provozní překážky a zlepšit konkurenceschopnost.

¹⁸ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2025/2620](#). Pro rok 2026 jsou čtvrtletní ceny zveřejňovány na [webovém portálu mechanismu CBAM](#).

Komise a Evropská služba pro vnější činnost budou ve spolupráci s partnerskými zeměmi věnovat zvláštní pozornost podpoře diverzifikace dodávek amoniaku, močoviny a dalších příslušných hnojiv a vstupů pro EU i její partnerské země, a to v souladu s obchodní politikou Unie a sankčním režimem, při zachování odolné domácí výrobní základny. Za účelem diverzifikace dodávek Komise prozkoumá investice v partnerských zemích prostřednictvím vzájemně výhodných partnerství, mimo jiné v rámci strategie Global Gateway¹⁹ a přístupu Tým Evropa²⁰, zahrnující výrobu amoniaku a biologických organických hnojiv, které budou sloužit místním, regionálním a unijním trhům podél určených koridorů se spolehlivými dopravními, logistickými a skladovacími zařízeními. V případě zeleného amoniaku jsou dobrým příkladem potenciální nebo probíhající investiční projekty Týmu Evropa na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů ve třetích zemích, například v Namibii nebo Paraguayi a také možnost spolupráce s Ukrajinou v oblasti biometanu. Klíčová je proto posílená spolupráce s našimi partnery s využitím všech dostupných možností, jako jsou komplexní partnerství, a také regionálních a mnohostranných fór. Zejména s partnery z jižního sousedství a Perského zálivu může Pakt pro Středomoří rovněž přinést konkrétní krátkodobé příležitosti.

Komise posoudí a na tomto základě bude řešit a snižovat rizika v přístupu EU k potaši a fosfátu, jakož i fosforečným a draselným hnojivům, mimo jiné zachováním nebo posílením domácí výrobní kapacity, zajištěním diverzifikace dovozu, řešením potřeb modernizace a environmentálních hledisek, a to v případě potřeby provedením příslušných regulačních změn.

Komise posoudí možnosti vytváření zásob a další možnosti připravenosti pro klíčová hnojiva a vstupy, včetně sezónních nebo minimálních zásob a případně společného zadávání zakázek nebo jiných nástrojů ke zvýšení odolnosti vůči vnějším šokům a stabilizaci kolísání cen. Tato práce přispěje k příslušné výměně informací o materiálové připravenosti EU v rámci sítě EU pro vytváření zásob vytvořené v rámci Strategie EU pro vytváření zásob²¹, k dalším klíčovými akcemi Unie připravenosti, k souboru nástrojů aktu IMERA a ke shromažďování údajů o zásobách v rámci níže navržených opatření pro transparentnost trhu. Plně zohlední subsidiaritu, skladovací a bezpečnostní omezení, možné dopady na ceny a na nestabilní třetí země závislé na dovozu a soulad s horizontálními nástroji připravenosti.

4.2.2 Oběhové hospodářství, integrace trhu a dekarbonizace

Existuje jasný potenciál pro zlepšení účinnosti živin a posílení oběhového hospodářství v zemědělství EU. Uzavření cyklu využívání živin při zachování domácí produkce je dosažitelné a přínosné, neboť nabízí úspory nákladů, snížení rizika znečištění, lepší účinnost zdrojů a bezpečnost dodávek.

Komise bude podporovat vývoj a zavádění organických hnojiv a alternativ ke konvenčním anorganickým hnojivům, zejména biologických hnojiv, prostřednictvím

¹⁹ [Global Gateway – Evropská komise.](#)

²⁰ [Iniciativy Týmu Evropa – mezinárodní partnerství – Evropská komise.](#)

²¹ [Vytváření zásob – GR pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci.](#)

recyklace živin, využití fosforu a dusíku, biometanu a bioplynu, zhodnocování digestátu, zhodnocování biomasy řas, mikrobiálních řešení a dalších inovativních technologií. Tato práce bude vycházet ze strategie bioekonomiky²², provádění směrnice o čištění městských odpadních vod²³ a příslušných iniciativ oběhového hospodářství, jejichž cílem je usnadnit produkci a bezpečné využívání zpětně získaných živin a zhodnocovat zbytky, odpady a vedlejší produkty v hodnotových řetězcích včetně zemědělství, lesnictví, akvakultury a rybolovu. Příslušná opatření se posuzují také s ohledem na připravovaný akt o oběhovém hospodářství.

Biologická hnojiva byla v nedávné strategii bioekonomiky označena za jeden z hlavních trhů jako náhrada tradičních minerálních hnojiv. Komise prozkoumá možnosti jejich jasného vymezení. Stanovení takové definice bude spolu s odstraněním regulačních nebo tržních překážek nezbytným prvním krokem k níže popsaným opatřením, jejichž cílem je vytvořit pro tyto produkty hlavní trhy. S cílem urychlit přechod od fosilních hnojivých produktů k oběhovým a biologickým alternativám navrhne Komise opatření na zvýšení konkurenceschopnosti a rozšíření biologických hnojivých produktů, včetně rostlinných biostimulantů, s přihlédnutím k doporučením Aliance pro kritické chemické látky.

V návrhu aktu EU o biotechnologiích II připraví Komise opatření k vytvoření hlavních trhů pro biologické hnojivé produkty. Účelem vytváření takovýchto hlavních trhů je posílit ekonomickou opodstatněnost těchto výrobních procesů a postupně zajistit, aby se dané produkty staly cenově dostupnějšími. **To bude zahrnovat minimální požadavky na nízkouhlíkové směsi a/nebo biologické směsi a/nebo jiné mechanismy na straně poptávky, jako jsou dobrovolné a povinné systémy označování.**

Pokud jde o biologická hnojiva živočišného původu, Komise přezkoumá překážky, které by mohly být při vytváření těchto hlavních trhů způsobeny právními předpisy EU. V souvislosti s hodnocením **rámcové směrnice o odpadech**²⁴ Komise posoudí opatření ke zjednodušení nakládání s vedlejšími produkty živočišného původu a jinými vedlejšími produkty, včetně těch, které jsou určeny k použití v zařízeních na výrobu bioplynu nebo kompostování, a s anaerobně rozkládaným nebo kompostovaným hnojem v zemědělství, a to zejména zda by mohly být vyňaty z její působnosti. Komise rovněž posoudí, jak by bylo možné dále zlepšit ustanovení nařízení o vedlejších produktech živočišného původu, aby se usnadnilo uvádění na trh a používání biologických hnojiv živočišného původu. Komise bude rovněž pokračovat v práci na dalším rozvoji nařízení (EU) 2019/1009 (nařízení EU o hnojivých výrobcích), aby umožnila používání širšího spektra biologických materiálů v hnojivých výrobcích v EU, a tím podpořila inovace a oběhový charakter výrobků pro jednotný trh.

Komise se snaží podporovat zavádění nízkouhlíkových výrobků. V této souvislosti posuzuje **Aliance pro kritické chemické látky možnosti politiky pro vytvoření hlavních trhů pro nízkouhlíkové produkty, včetně dusíkatých hnojiv**, aby se posílila ekonomická

²² Strategický rámec pro konkurenceschopnou a udržitelnou bioekonomiku EU, COM(2025) 960 final, [EUR-Lex – 52025DC0960 – CS – EUR-Lex](#).

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3019 ze dne 27. listopadu 2024 o čištění městských odpadních vod (přepřacované znění) (Text s významem pro EHP), [Směrnice – EU – 2024/3019 – CS – EUR-Lex](#).

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Text s významem pro EHP), [EUR-Lex – 02008L0098-20251016 – CS – EUR-Lex](#).

opodstatněnost pro investice do nízkouhlíkové výroby. Komise zváží doporučení aliance týkající se opatření na posílení poptávky po nízkouhlíkových produktech, včetně hnojiv.

Komise rovněž umožní členským státům, aby v případě potřeby využívaly nástroje státní podpory na podporu zemědělců při používání a zavádění biologických (organických) a nízkouhlíkových hnojiv, jako jsou stávající možnosti podle pokynů ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech²⁵ a nařízení o blokových výjimkách v zemědělství²⁶.

Trh EU s hnojivými výrobky koexistuje s vnitrostátními režimy pro hnojivé výrobky. Nařízení EU o hnojivých výrobcích se opírá o zásadu dobrovolné harmonizace, která motivuje k volnému oběhu hnojivých výrobků s označením CE, které splňují kritéria stanovená v nařízení, v celé EU. Výrobky, které jsou v souladu s nařízením EU o hnojivých výrobcích, mohou mít označení CE a volně se pohybovat na jednotném trhu, ale výrobci se mohou také rozhodnout, že budou své hnojivé výrobky uvádět na trh podle vnitrostátních předpisů. Vzhledem k dlouhodobě platnému rámci EU pro anorganická hnojiva, by měla být prozkoumána možnost úplné harmonizace pravidel pro anorganická hnojiva, aby bylo možné plně využít výhod jednotného trhu a umožnit výrobcům uvádět své výrobky na trh několika členských států v rámci jednotného režimu, čímž by se zvýšil pohyb těchto výrobků v celé Unii. **Komise posoudí proveditelnost plně integrovaného jednotného trhu s anorganickými hnojivy**, případně prostřednictvím změny nařízení o hnojivých výrobcích.

U výrobků, na které se harmonizovaná pravidla nevztahují, se výrobci spoléhají na zásadu vzájemného uznávání při jejich dodávání na trhy jiných členských států. Komise hodnotí nařízení (EU) 2019/515²⁷ o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě, což zahrnuje posouzení účinnosti nařízení při posilování fungování vnitřního trhu s neharmonizovaným a částečně harmonizovaným zbožím, jako jsou vnitrostátní hnojivé výrobky. Na základě zjištění tohoto hodnocení Komise zváží následná opatření.

U fosforečných hnojiv bude hodnocení nařízení (EU) 2019/1009, které provede Komise, zahrnovat **přezkum mezních hodnot kadmia** stanovených v nařízení. Tento přezkum zváží možnost snížení těchto mezních hodnot na nižší vhodnou úroveň s ohledem na dostupné technologie a vědecké důkazy týkající se dopadů na zdraví a životní prostředí, jakož i na dostupnost a cenovou dostupnost hnojiv a bezpečnost dodávek.

Komise bude rovněž podporovat další práci **na využití fosforu a dusíku z organických odpadů**, včetně odpadních vod a kalů průmyslového a městského původu, bioodpadu,

²⁵ Sdělení Komise Pokyny ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech (Úř. věst. C 485, 21.12.2022, s. 1, [EUR-Lex – 02022XC1221\(01\)-20240305 – CZ – EUR-Lex](#)).

²⁶ Nařízení Komise (EU) č. 2022/2472 ze dne 14. prosince 2022, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 327, 21.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/ces>).

²⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/515 ze dne 19. března 2019 o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě a o zrušení nařízení (ES) č. 764/2008 (Text s významem pro EHP).

digestátu a dalších odpadů. Komise posoudí potřebu **stanovit cíle recyklace živin**, přičemž musí zůstat realistické, pokud jde o to, čeho lze dosáhnout.

4.2.3 Stanovení cen uhlíku a podpora průmyslu

Systém EU pro obchodování s emisemi²⁸ snížil emise a podpořil investice do dekarbonizace průmyslu. Mechanismus CBAM jako doplněk tohoto systému zajišťuje, aby průmysl EU nebyl vystaven riziku úniku uhlíku. Tento přístup je nezbytné zachovat, neboť zajišťuje, že politika v oblasti klimatu a průmyslová politika jdou ruku v ruce. Komise bude tento mechanismus dále zlepšovat, mimo jiné tím, že bude spolupracovat s Evropským parlamentem a Radou na svých návrzích na řešení možných rizik obcházení mechanismu CBAM tak, aby účinně podporoval také odvětví hnojiv v EU, a tím snižoval závislost zemědělství EU jako celku na dovozu.

Zapojení zemědělců v EU do ekonomické opodstatněnosti hnojiv vyráběných v tuzemsku, poskytnutím organických surovin pro zvýšenou výrobu biologických (organických) hnojiv se sníží závislost a zranitelnost, stimuluje se poptávka a zároveň se zvýší dostupnost, cenová dostupnost a předvídatelnost.

Do července 2026 Komise přijme legislativní návrh na revizi systému EU pro obchodování s emisemi (ETS). V rámci přezkumu systému ETS Komise zváží nejlepší možné způsoby, jak podpořit ekonomickou opodstatněnost průmyslové dekarbonizace ve všech odvětvích ETS, přičemž zohlední i specifickou situaci hodnotového řetězce hnojiv. Aniž bychom předjímalí výsledky přezkumu, budou posouzeny možnosti, jak zajistit, aby jakákoli dodatečná flexibilita pro průmysl byla podmíněna zvýšením dekarbonizované domácí výroby a dále podporou výroby biologických (organických) a oběhových hnojiv a zajištěním dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv z domácích zdrojů v Evropě. V této souvislosti budou zohledněny specifické problémy a dodatečné náklady, kterým čelí zemědělci v nejvzdálenějších regionech při získávání hnojiv z kontinentální EU a jejich dovozu ze třetích zemí.

Kromě toho, jak bylo oznámeno v rámci AccelerateEU, **Komise bude pomáhat členským státům, které chtějí prozkoumat využití výnosů ze systému EU ETS pro cílená opatření, která mobilizují a urychlují investice mimo jiné do průmyslové dekarbonizace a oběhových navazujících aplikací.** To by mohlo zahrnovat investice zaměřené na dekarbonizaci výroby hnojiv, jakož i oběhová řešení, jako je zvýšené využívání recyklovaných živin. Komise nadále vybízí členské státy, aby zkoumaly možnosti rozdělení výnosů ze systému ETS.

4.2.4 Financování výzkumu, inovací a modernizace

Zásadní význam mají investice do inovací a průmyslového rozšíření procesů výroby dekarbonizovaných hnojiv. Takové investice by měly být i nadále způsobilé pro podporu v rámci Inovačního fondu²⁹ a Evropské vodíkové banky (European Hydrogen Bank) a měly by být rovněž způsobilé pro podporu v rámci navrhované Banky pro dekarbonizaci průmyslu, a to v souladu s podmínkami budoucích možností financování. Projekty v oblasti hnojiv však nejsou v porovnání s jinými energeticky náročnými odvětvími v rámci zadaných

²⁸ [Systém EU pro obchodování s emisemi \(EU ETS\) – opatření v oblasti klimatu – Evropská komise.](#)

²⁹ [Inovační fond – opatření v oblasti klimatu – Evropská komise.](#)

projektů dostatečně zastoupeny. Komise bude i nadále spolupracovat s odvětvím výroby hnojiv a poskytovat informace o příslušných možnostech financování, včetně vysoce kvalitních projektů dekarbonizace, aby zlepšila přístup tohoto odvětví k financování projektů dekarbonizace.

Komise bude vycházet ze stávajících programů, včetně programu Horizont Evropa a společného podniku pro evropské oběhové biohospodářství³⁰, a zároveň prozkoumá přínos nástroje pro koordinaci konkurenceschopnosti³¹ a budoucích programů financování navržených v příštím víceletém finančním rámci. V rámci společného podniku CBE Komise spolupracuje s průmyslem a financuje stěžejní projekty pro zavádění biologických hnojiv. V rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru Komise zřizuje Evropskou skupinu pro zavádění investic do bioekonomiky³², která byla oznámena ve strategii bioekonomiky s cílem mobilizovat koordinované investice do rozšíření např. biologických hnojiv.

V souvislosti s nadcházejícím přezkumem systému ETS a revizí balíčku energetické unie Komise posoudí možnost mobilizovat od roku 2028 Inovační fond a širší rámec pro dekarbonizaci průmyslu na podporu projektů s jasnou evropskou přidanou hodnotou. K tomuto cíli může přispět také **budoucí Evropský fond pro konkurenceschopnost**³³, zejména prostřednictvím svého okna dekarbonizace. Komise pracuje na **dvou možných pilotních projektech nástroje pro koordinaci konkurenceschopnosti** zaměřených na modernější a nízkouhlíkové způsoby výroby amoniaku a biologických hnojiv.

Komise je připravena podpořit členské státy při případném využívání nástrojů státní podpory, včetně rámce státní podpory Dohody o čistém průmyslu (CISAF)³⁴, významných projektů společného evropského zájmu (IPCEI), pokynů pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky (CEEAG)³⁵, obecného nařízení o blokových výjimkách a rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací³⁶. Komise průběžně sleduje vývoj na trhu, aby zajistila, že její pravidla státní podpory odpovídají svému účelu, včetně vytváření hlavních trhů s biologickými (organickými) hnojivy a nízkouhlíkovými hnojivy a přepravy živin.

Mobilizace SZP a politiky soudržnosti pro dostupnost a cenovou dostupnost hnojiv

Zemědělci v regionech EU, včetně odlehlých a nejvzdálenějších regionů, mohou mít prospěch z **opatření politiky soudržnosti**, která mohou posílit hodnotový řetězec hnojiv

³⁰ [Úvod | Společný podnik pro evropské oběhové biohospodářství \(CBE JU\)](#).

³¹ [Kompas konkurenceschopnosti – Evropská komise](#).

³² [Evropská skupina pro zavádění investic do bioekonomiky: budování finančního zázemí pro biologickou budoucnost Evropy | Společný podnik pro evropské oběhové biohospodářství \(CBE JU\)](#).

³³ [Růst – Evropský fond pro konkurenceschopnost: pomáhá Evropě investovat chytřeji, lépe konkurovat a rychleji reagovat na geopolitické výzvy](#).

³⁴ Sdělení Komise, Rámec pro opatření státní podpory na podporu Dohody o čistém průmyslu (rámec státní podpory Dohody o čistém průmyslu), C/2025/3602.

³⁵ Sdělení Komise, Pokyny pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky na rok 2022, C/2022/481, [EUR-Lex – 52022XC0218\(03\) – CS – EUR-Lex](#).

³⁶ Sdělení Komise, Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací 2022/C 414/01, C/2022/7388, [EUR-Lex – 52022XC1028\(03\) – CS – EUR-Lex](#).

několika způsoby, přičemž je třeba věnovat pozornost specifickým územním potřebám, které může politika soudržnosti podporovat:

- rozvoj zařízení pro odvádění a čištění odpadních vod a pro oddělený sběr a zpracování komunálního bioodpadu, včetně anaerobní digesce. To může výrazně zvýšit zhodnocování kalů a bioodpadu, využití živin a zvýšit strategickou autonomii evropské výroby hnojiv.
- zavádění alternativ ke konvenčním hnojivům, zejména organickým a biologickým hnojivům, zejména ze zpracování a zhodnocování čistírenských kalů a komunálního bioodpadu, z výroby bioplynu a z využití fosforu a dusíku;
- růst a konkurenceschopnost malých a středních podniků v odvětví hnojiv, včetně dovedností a výzkumu a inovací;

V návaznosti na **přezkum politiky soudržnosti v polovině období** Komise aktivně vybízí členské státy, aby využily těchto příležitostí k podpoře investic a opatření souvisejících s odvětvím hnojiv a souvisejícími činnostmi, a to s podporou platform technické pomoci a příslušných sítí³⁷.

SZP může zemědělcům ulevit mnoha způsoby:

- Podporovat programy na zlepšení účinnosti hnojení a používat organické hnojení, pokud je to možné, jako náhradu syntetických hnojiv;
- Investice do materiálu pro přesné zemědělství nebo do recyklace živin, například do anaerobních reaktorů;
- Poradenské služby pro plány hospodaření s živinami na úrovni zemědělských podniků.

Navrhovaný cílený **balíček SZP** tyto možnosti posílí a navrhne další prostředky na podporu zemědělců, zejména nové opatření na podporu likvidity.

OPATŘENÍ NA PODPORU ZEMĚDĚLCŮ

4.2.5 Lepší hospodaření s živinami

Pro zemědělce je klíčová dostupnost a cenová dostupnost hnojiv. Přechod rovněž vyžaduje lepší sladění nabídky živin s jejich potřebami, a to jak v rámci EU, tak na úrovni zemědělských podniků, prostřednictvím efektivnějšího využívání živin v zemědělských podnicích. **Komise proto bude v rámci jednotného trhu podporovat přesun živin z regionů se strukturálními přebytky do regionů s potřebou živin,** přičemž zohlední environmentální omezení, a vyzve členské státy, aby učinily totéž. To se odrazí ve strategii pro chov hospodářských zvířat v souladu s vizí pro zemědělství a potravinářství³⁸, přičemž se zohlední zpracovatelská kapacita, regionální potřeby živin a různá příslušná opatření v rámci tohoto

³⁷ Například skupina odborníků „Soudržnost pro transformaci“ (C4T) nebo Evropská síť orgánů odpovědných za problematiku životního prostředí a řídicích orgánů (ENEA-MA).

³⁸ Vize pro zemědělství a potravinu – Společné utváření atraktivního zemědělského a potravinářského odvětví EU pro budoucí generace, COM(2025) 75 final ze dne 19. února 2025, [EUR-Lex – 52025DC0075 – CS – EUR-Lex](#).

plánu na podporu dopravy nebo snížení regulačních překážek. Může zahrnovat existující skupiny odborníků, sítě a platformy, které usnadní navazování kontaktů mezi hospodářskými subjekty v regionech s přebytky nebo nedostatkem.

4.2.6 Podpora zemědělských postupů účinně využívajících živiny

Je třeba posílit a ve větším měřítku zavádět zemědělské postupy, které zvyšují účinnost využívání živin a odolnost zemědělských podniků. To zahrnuje účinné hnojení, přesné hnojení, včetně využití digitálních nástrojů, satelitních dat a dronů, plánování zásobování živinami, agronomické inovace a řešení založená na přírodě, včetně ekologického zemědělství a agroekologických postupů.

Na úrovni zemědělských podniků již současná SZP podporuje investice do přesného zemědělství a zlepšení hospodaření s živinami. Toto úsilí by mělo pokračovat v rámci budoucí SZP³⁹ jako součást vnitrostátních a regionálních plánů partnerství⁴⁰. Program Horizont Evropa⁴¹, mise „Půda“ a její síť živých laboratoří a budoucí Evropský fond pro konkurenceschopnost budou rovněž podporovat konkurenceschopnost, výzkum a inovace v oblasti zemědělství. Vývoj nástrojů a rámců, jako je Kompas udržitelnosti pro zemědělce⁴² nebo soubor nástrojů pomoci pro živiny⁴³, poskytne zemědělcům užitečné odkazy pro zvýšení účinnosti využívání živin a snížení jejich ztrát.

Komise vyzývá členské státy, aby rozšířily své **poradenské služby pro zemědělce** o udržitelné hospodaření s živinami a aby v širokém měřítku zavedly systémy hospodaření s živinami a jejich monitorování v zemědělských podnicích, jako je například nástroj pro udržitelnost zemědělských podniků (FaST) pro živiny, a pomohly tak zemědělcům využívat živiny udržitelněji a hospodárněji.

Komise vydá vnitrostátní doporučení pro SZP (jakož i další příslušné dokumenty) na podporu členských států při přípravě jejich budoucích vnitrostátních a regionálních plánů partnerství na období 2028–2034 podle návrhu Komise. Tato doporučení mohou zahrnovat podporu zlepšení účinnosti živin a zemědělských postupů, které zachovávají a zlepšují přirozenou úrodnost půdy a snižují závislost na minerálních hnojivech, jako je ekologické zemědělství, střídání a diverzifikace plodin, plodiny vázající dusík, zelený pokryv půdy atd. Cílem podpory bude

³⁹ Návrh Nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví podmínky pro provádění podpory Unie pro společnou zemědělskou politiku na období 2028–2034, COM(2025) 560 final, EUR-Lex – 52025PC0560 – CS.

⁴⁰ [Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost – Evropská komise.](#)

⁴¹ [Horizont Evropa – program EU pro financování výzkumu a inovací.](#)

⁴² Cílem Kompasu udržitelnosti pro zemědělce, jak bylo oznámeno ve vizi pro zemědělství a potraviny, je snížit složitost dodržování předpisů tím, že zemědělcům, kteří se rozhodnou zapojit, umožní sledovat a zaznamenávat údaje o udržitelnosti pouze jednou a usnadní sdílení údajů s veřejnými orgány a soukromými společnostmi. Pomohlo by to také při rozhodování o přijetí opatření v oblasti životního prostředí a klimatu s cílem zlepšit výkonnost na úrovni zemědělských podniků.

⁴³ Komise ve své strategii pro vodohospodářskou odolnost oznámila, že v letech 2026–2027 spustí soubor nástrojů pomoci členským státům na podporu opatření ke snížení znečištění živinami, mimo jiné prostřednictvím lepšího modelování, interaktivních map a výměny osvědčených postupů.

podpořit tyto postupy a zároveň přispět k tomu, aby ceny potravin byly pro spotřebitele dostupné.

Komise bude podporovat členské státy při navrhování příslušných opatření SZP týkajících se lepšího hospodaření s živinami v rámci budoucí SZP, jak je navrženo. Členské státy by například mohly v rámci agroenvironmentálních a klimatických opatření navrhnout konkrétní režim pro transformaci k vyšší efektivitě zaměřený na živiny. Tento režim pro transformaci by mohl zahrnovat například: i) provádění bilancí živin; ii) cíle týkající se přebytku dusíku a/nebo nahrazení syntetických hnojiv; iii) školení; iv) střídání/diverzifikaci plodin; a v) investice do senzorů a strojů pro přesné zemědělství.

Komise bude také podporovat pěstování plodin vázajících dusík v rámci připravovaného plánu pro pěstování bílkovin, který byl oznámen ve vizi pro zemědělství a potraviny.

4.2.7 Regulační nástroje a dodatečná podpora příjmů

Materiály RENURE (zpětně získaný dusík ze statkových hnojiv) umožňují zemědělcům v oblastech zranitelných dusičnany nahradit více minerálních hnojiv, aniž by byla narušena ochrana vod, a to díky nedávné novele směrnice EU o dusičnanech⁴⁴. Členské státy již mohou tuto novou možnost začlenit do svých akčních programů podle směrnice o dusičnanech.

Komise pracuje na rozšíření této možnosti na digestáty, vzhledem k jejich vyšší účinnosti oproti surovému hnoji, jako jsou některé druhy tekutých digestátů, u nichž je potenciál splnění kritérií kvality slibný, a to prostřednictvím rozšíření aktu o materiálech RENURE, přičemž budou zohledněna příslušná environmentální opatření. Přípravné práce v tomto směru již probíhají s cílem zajistit řešení v terénu do příštího vegetačního období.

Komise rovněž brzy zveřejní hodnocení směrnice o dusičnanech, které se zabývá určením účinných osvědčených postupů a možností zjednodušení. V návaznosti na toto hodnocení vyjasní, jak provádět pravidla ovlivňující životaschopnost zemědělských podniků, jako je **kalendářní zemědělství, vedení evidence a plánování hnojení pro malé zemědělské podniky**, aby pomohla členským státům provádět směrnici přiměřeněji a v souladu s klimatickými podmínkami.

Kromě toho Komise zveřejní svou pravidelnou čtyřletou zprávu o provádění směrnice o dusičnanech.

Kromě toho bude v rámci strategie EU pro vodohospodářskou odolnost brzy vytvořen soubor nástrojů pomoci, který členským státům pomůže zaujmout soudržný a účinný přístup k hospodaření s živinami, přičemž se zohlední všechny vstupy a výstupy živin na úrovni povodí.

⁴⁴ Směrnice 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů [Směrnice – 91/676 – CS – EUR-Lex](#).

Zemědělské postupy, které zvyšují obsah organické hmoty v půdě a snižují emise z půdy, dlouhodobě přispívají k úrodnosti půdy a pomáhají omezit používání hnojiv. Nařízením o pohlcování uhlíku a uhlíkovém zemědělství (CRCF)⁴⁵ se prostřednictvím stanovení kritérií kvality EU a zavedení postupů pro monitorování a podávání zpráv usiluje o usnadnění dobrovolných investic do uhlíkového zemědělství a o zajištění doplňkového příjmu pro zemědělce. Komise v současné době připravuje metodiky certifikace pro pohlcování uhlíku a snižování emisí z půdy v zemědělství a agrolesnictví.

Komise prozkoumá, jak zajistit větší soulad mezi rámcem CRCF a plánem pro hnojiva vytvořením cest, které by umožnily, aby příjmy ze systému ETS a uhlíkového zemědělství odměňovaly zemědělce za účinnější používání hnojiv, včetně recyklovaných živin a nízkouhlíkových hnojiv. Tím by se vytvořil obchodní model pro uhlíkové zemědělství se stabilními a silnými tržními vyhlídkami pro uhlíkové kredity v zemědělství, které by mohly vytvořit strukturální a dlouhodobou poptávku na trhu a představovat významný dodatečný zdroj příjmů pro zemědělce.

V zájmu urychlení rozšiřování Komise zváží **vyhlášení celoevropské výzvy k předkládání projektů v rámci CRCF, které by odměňovaly zemědělce za účinnější používání hnojiv a kompenzovaly jim dodatečné náklady na hnojiva na bázi biologických (organických) a nízkouhlíkových látek.** Pro posílení přístupu partnerství veřejného a soukromého sektoru a přilákání investic soukromých společností do projektů v rámci CRCF by bylo možné zvážit další podporu ze strany členských států nebo příspěvek z budoucího Evropského fondu pro konkurenceschopnost. Aby se zvýšila atraktivita rámce CRCF, měla by připravovaná **revize metodiky rámce CRCF** upravit rozsah a adicionalitu tak, aby trh s uhlíkovými kredity účinně podporoval lepší hospodaření s živinami a rozšířené používání biologických (organických) a nízkouhlíkových hnojiv.

OPATŘENÍ NA PODPORU PŘEDVÍDATELNOSTI

4.3. Posílení transparentnosti, dialogu a podložení politiky důkazy v rámci celého dodavatelského řetězce hnojiv

Dobře fungující trh s hnojivy vyžaduje lepší informovanost, lepší průzkum trhu a strukturovaný dialog mezi tvůrci politik a zúčastněnými stranami v celém hodnotovém řetězci. Jednotlivé po sobě jdoucí otřesy na trhu s hnojivy ukázaly, jak cenná jsou aktuální data o cenách, přepravě, nákladech na energii, dovozu, výpadech výroby, zásobách a využití kapacit. Zdůraznili také potřebu jasnějších důkazů o tom, jak se náklady – spolu s politikami EU, které je ovlivňují – přenášejí na zemědělce. Zvýšení transparentnosti trhu v souladu s pravidly hospodářské soutěže, posílení dialogu se zúčastněnými stranami a rozvoj analytických nástrojů může podpořit jak okamžitou reakci, tak lepší dlouhodobé vytváření politik.

Z těchto důvodů Komise uspořádala dne 13. dubna 2026 dialog na vysoké úrovni o hnojivech, na němž se sešli zástupci odvětví výroby hnojiv, zemědělci a další příslušné zúčastněné strany

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3012.

v řetězci. Tyto **politické dialogy**, rozšířené na členské státy, budou i nadále organizovány na podporu partnerství s cílem projednat regulační a finanční omezení ovlivňující dodávky, výrobu, uvádění na trh a používání hnojiv, se zvláštním zaměřením na biologické hnojivé výrobky a recyklované hnojivé výrobky, nízkouhlíkové hnojivé výrobky a překážky bránící zemědělcům v rozhodnutích o jejich využívání.

Komise bude také pracovat na zvýšení transparentnosti trhu s hnojivy a schopnosti včasného varování. To bude zahrnovat práci na zajištění dostupnosti aktuálních a spolehlivých informací o objemu výroby a výrobní kapacitě, prodejních cenách a zásobách hlavních hnojivých výrobků podle členských států, s cílem zlepšit fungování vnitřního trhu, při plném respektování pravidel EU pro hospodářskou soutěž, obchodního tajemství a potřeby minimalizovat administrativní zátěž pro společnosti i veřejné orgány. Zejména pokud informace shromážděné jinými prostředky nebudou dostačující, Komise navrhne **začlenit do nařízení o hnojivých výrobcích** nebo jiného vhodného aktu **přiměřený rámec pro systematické shromažďování informací o trhu**. Zvýšená transparentnost trhu, případně prostřednictvím nezávislých cenových referenčních hodnot, poskytne silnější základ pro trhy s futures a další zajišťovací nástroje, což pomůže zúčastněným stranám v celém dodavatelském řetězci hnojiv řídit expozici vůči volatilitě cen.

Středisko pro sledování trhu s hnojivy bude sloužit jako hlavní platforma pro získávání informací o trhu, výměnu údajů o cenách a shromažďování důkazů. Jeho úloha bude posílena zlepšením sběru údajů o fungování trhu, cenách a zásobách. Bude sloužit jako podklad pro opatření v oblasti připravenosti, pro provádění a pro následná opatření v rámci tohoto akčního plánu.

Komise bude i nadále monitorovat hospodářskou soutěž na trhu s hnojivy v EU a v případě potřeby uplatňovat nástroje práva hospodářské soutěže. Bude i nadále ostražitá vůči jakýmkoli náznakům protisoutěžních dohod nebo praktik v odvětví hnojiv.

Je rovněž zapotřebí získat spolehlivější podklady o dopadech regulačního rámce pro hnojiva na zemědělce. Komise proto provede **hloubkové hodnocení toho, jak se náklady spojené s mechanismem CBAM a systémem ETS promítají do cen hnojiv**, které platí zemědělci, a v konečném důsledku do cen potravin. To přispěje k rozšíření základny důkazů o vývoji cen na úrovni zemědělských podniků.

Na globální úrovni bude EU i nadále aktivně spolupracovat na rámcích mezinárodní spolupráce, jako je **informační systém pro trh se zemědělskými produkty (AMIS)**, který podporuje transparentnost a koordinaci na světových trzích se zemědělsko-potravinářskými produkty. Komise je i nadále odhodlána poskytovat sekretariátu systému AMIS veškeré údaje a podporu nezbytnou pro sledování trhů s hnojivy.

Závěr

V tomto sdělení jsou uvedena účinná opatření k řešení současného nárůstu cen hnojiv a zajištění dodávek na další roky. Jeho cílem je krátkodobě podpořit zemědělce a potravinové zabezpečení a stanovit střednědobá opatření k urychlení vzniku trhu s dekarbonizovanými a cenově

dostupnými biohnojivy z domácích zdrojů a k zajištění domácí výrobní kapacity. Využívá k tomu řadu nástrojů: regulační, finanční a tržní pobídky a nastavení cen uhlíku. Účelem je posílit hodnotový řetězec hnojiv a hospodaření s živinami, v němž evropští výrobci hnojivých výrobků a evropští zemědělci spolupracují v rámci partnerství, aby mohli těžit z větší odolnosti, větší předvídatelnosti a v konečném důsledku z vyšší přidané hodnoty vytvářené v Evropě.

Opatření uvedená v tomto sdělení budou prováděna v souladu s harmonogramem a Komise bude při jejich praktickém provádění spoléhat na Parlament a Radu, členské státy, průmysl a zúčastněné strany z oblasti zemědělství. K podpoře provádění, připravenosti, shromažďování důkazů a monitorování bude Středisko pro sledování trhu s hnojivy využívat, průběžný dialog a příslušné analytické a odvětvové procesy.

Realizace tohoto akčního plánu zajistí, že EU bude lépe připravena na budoucí otřesy, a posílí její postavení, pokud jde o přispívání ke globálním zemědělsko-potravinářským systémům.